

Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za informacijske znanosti				akad. god.	2021./2022.	
Naziv kolegija	Osnove usmene i pisane kulture				ECTS	8	
Naziv studija	Jednopedmetni preddiplomski sveučilišni studij informacijskih znanosti						
Razina studija	☒ preddiplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski
Godina studija	☒ 1.		☐ 2.		☐ 3.		☐ 4. ☐ 5.
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☒ I.		☐ II.		☐ III. ☐ IV. ☐ V. ☐ VI.
Status kolegija	☒ obvezni kolegij		☐ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije ☐ DA ☒ NE
Opterećenje	45	P	30	S	V	Mrežne stranice kolegija ☐ DA ☐ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Učionica 119, Novi kampus Utorak, 12:30 – 14:30 14:45–16:00				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski
Početak nastave	5. 10. 2021.				Završetak nastave		/točan datum završetka nastave/
Preduvjeti za upis	Nema preduvjeta.						
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić						
E-mail	mtomic@unizd.hr				Konzultacije	ponedjeljkom 9:00 – 12:00 Ostale radne dane prema najavi	
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić						
E-mail	mtomic@unizd.hr				Konzultacije	ponedjeljkom 9:00 – 12:00 Ostale radne dane prema najavi	
Suradnici na kolegiju	Nevenka Kalebić, asistentica						
E-mail	nkalebic@unizd.hr				Konzultacije	utorak 11:00 – 12:00 srijeda 11:00 – 12:00	
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ seminari i radionice		☐ vježbe		☒ obrazovanje na daljinu
	☒ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad
Ishodi učenja kolegija	- definiranje i razumijevanje pojmova vezanih uz kulturu, kulturnu baštinu i njezinu komunikaciju, očuvanje i zaštitu kulturne baštine - razumijevanje uloge i poslanja baštinskih ustanova u odnosu na kulturnu baštinu						

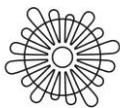
¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

	• prepoznavanje važnosti jezika, jezičnog izražavanja, kulture govora i komunikacije te normizacije i standardizacije jezika i govora • definiranje temeljnih disciplina vezanih uz jezik, govor i pismo • Razlikovanje i interpretiranje različitih kulturnih praksa, prožimanja i utjecaja kulturnih kanona na pisanu riječ, razvoj informacija, pisarnica, knjižnica i sveučilišta • definiranje kulturne prakse u kontekstu kodikologije, paleografije, povijesti knjige, povijesti knjižnica, povijesti čitanja i povijesti nakladništva te usporedba prinosa različitih znanstvenih disciplina u izučavanju kulturnih praksi različitih povijesnih razdoblja • razlikovanje informacijskih kanona povijesnih razdoblja i uloge informacija u njima, te njihovu određenost globalnom i lokalnom kulturom				
Ishodi učenja na razini programa	(b) poznavati i razumjeti osnovna ishodišta i pravce razvoja kulture i civilizacije (d) razumjeti i tumačiti važnost, ciljeve i zadaće informacijskih ustanova u društvu (o) demonstrirati pismene i govorne komunikacijske vještine u komunikaciji s javnostima, korisnicima i pri posredovanju informacija u profesionalnoj zajednici (q) primijeniti društvene vještine sudjelujući u grupnom i timskom radu (r) sudjelovati u projektnom radu (s) unaprjeđivati vještine samostalnog i cjeloživotnog učenja poradi daljnje formalne ili neformalne izobrazbe				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☒ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☒ izlaganje	☐ projekt	☒ seminar
	☒ kolokvij(i)	☐ pismeni ispit	☒ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Ispitu mogu pristupiti samo oni studenti koji su ostvarili najmanje 60% bodova iz kategorija aktivnosti na nastavi, dnevnika čitanja i seminarskog rada (ukupno najmanje 84 boda), i to prema raspodjeli: • najmanje 60% bodova iz „aktivnosti na nastavi“ (najmanje 24 boda) • najmanje 60% bodova iz „dnevnika čitanja“ (najmanje 36 boda) • najmanje 60% bodova iz „seminarskog rada“ (najmanje 24 boda) Studenti koji nisu ostvarili dovoljan broj bodova, nemaju prava izlaska na ispit.				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☐ ljetni ispitni rok		☒ jesenski ispitni rok
Termini ispitnih rokova					
Opis kolegija	U prvom dijelu kolegija raspravljat će se pojam baštine, uključujući sve vrste baštine, te konceptom cjelovite brige za baštinu, kao i problemom komuniciranja baštine, osobito u kontekstu baštinskih ustanova. Usmena kultura, informacijska kultura starog svijeta (Egipat, Grčka, Rim, Daleki Istok), zapisi na kamenu, voštane pločice, papirus, svitak. Počeci informacijske kulture Zapada (srednji vijek), crkvena i svjetovna informacijska kultura, rukopisi (osobito kodeksi). Podjela poslova u pisarnicama, opis poslova u pisarnici; razvoj medija za pisanje i prijenos informacija (voštane pločice – svitak – kodeks); pergamen – proizvodnja, upotreba, cijena; paleografska obilježja. Temelji				

	paleografije (povijest pisma, definiranje paleografije; svrha paleografije u kontekstu informacijske znanosti); kodikologije (planiranje kodeksa, priređivanje materijala za pisanje, arci i oblikovanje araka, formati kodeksa, slaganje araka, iluminiranje, uvez; oblik kodeksa u odnosu na sadržaj; definiranje kodikologije, svrha kodikologije u kontekstu informacijske znanosti); te osobito prijelaz iz rukopisne kulture u kulturu tiska. Ručno tiskana knjige. Osobitosti ručnog tiska; tiskarske oficine (podjela poslova, ekonomska usmjerenost, tiskarski znakovi, planiranje tiskanja, tiskanje, cenzura, uvez, transport; put knjige). Papir – pojava, proizvodnja, osobitosti, uloga vodenih žigova; društvene posljedice pojave tiska: knjiga u samostanima – crkveni redovi i njihov odnos prema knjizi; osnutak sveučilišta i utjecaj sveučilišta na informacijsku kulturu. Povijest knjižnica – privatne i javne knjižnice; načini čuvanja i korištenja knjiga u knjižnicama. Tiskari i nakladnici (u kontekstu stare knjige – razdoblje do strojnog tiska). Rukopisi – liturgijski i svjetovni; glasno i tiho čitanje; povijest čitanja; čitaonička društva. Trojezična i tropismena kultura hrvatskog srednjovjekovlja. Tiskarstvo, knjižarstvo i nakladništvo u Hrvatskoj od prvotiska do 20. stoljeća. Digitalizacija i istraživanje kulturne baštine u digitalno doba.
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	1. Uvod u kolegij – uvodne teme; važnost kulture i kulturne baštine 2. Kulturna baština – očuvanje i pristup 3. Kulturna baština – vrste, zaštita, očuvanje, komuniciranje baštine; kulturna baština i baštinske ustanove 4. Komunikacija, retorika, jezik, leksikologija, leksikografija, kultura jezičnog izražavanja; usmena kultura 5. Prvi arhivi i knjižnice 6. Informacijska kultura starog svijeta; pisana komunikacija i kultura pisma antičkog razdoblja (Egipat, Grčka, Rim, Daleki Istok) 7. Srednji vijek, humanizam i renesansa – prijelaz iz rukopisne kulture u kulturu tiska 8. Od renesanse do Francuske revolucije 9. Od Francuske revolucije do digitalnog doba 10. Tiskarstvo (nakladništvo) i knjižarstvo u Hrvatskoj od početka do 19. st. 11. Tiskarstvo (nakladništvo) i knjižarstvo u Hrvatskoj od početka do 19. st. – nastavak 12. Znanstvene discipline i izučavanje kulturnih praksi različitih povijesnih razdoblja (epigrafija, paleografija, kodikologija, inkunabulistica, povijest knjige, povijest knjižnica) 13. Razvoj medija za pisanje i prijenos informacija 14. Baštinske ustanove; kreativne industrije 15. Digitalna kulturna baština – ustanove, inicijative Seminari prate teme predavanja, produbljujući ih na temelju čitanja propisane literature i izlaganjem seminarskih radova
Obvezna literatura	Botica, Stipe. Bepismena faza kulture // Povijest hrvatske usmene književnosti. Zagreb : Školska knjiga, 2013. Str. 9–21. Bratulić, Josip; Stjepan Damjanović. Hrvatska pisana kultura. Svezak I–III. Zagreb, Križevci : Veda, 2005–2008. (Odabrana poglavlja: Svezak I: Tri pisma: glagoljica, ćirilica i latinica (str. 27–31); Hrvatske inkunabule (str. 170–183); Tiskarstvo u XVI. stoljeću (str. 208–211); Tiskarstvo u XVII. stoljeću (str. 280–283); Svezak II: Tiskarstvo u XVIII. stoljeću (str. 26–31); Tiskarstvo, nakladništvo i knjižarstvo u XIX. stoljeću (str. 119–127) Hebrang Grgić, Ivana. Kratka povijest knjižnica i nakladnika: s kodovima i aplikacijom. Zagreb: Naklada Ljevak, 2018. Str. 45–71; 75–93.

	Jurić, Šime. Hrvatske inkunabule. // Hrvatska i Europa : kultura, znanost i umjetnost / uredio Eduard Hercigonja. Zagreb : Školska knjiga, 2000. Svezak II : srednji vijek i renesansa : (XIII – XVI. stoljeće). Str. 495–524. Žagar, Mateo. Glagoljica i ćirilica – povijesna hrvatska pisma. // Hrvatska slavistička škola Dostupno na: http://www.hrvatskiplus.org/prilozi/dokumenti/anagram/Zagar_Glagoljica.pdf Pelc, Milan. Pismo – knjiga – slika : uvod u povijest informacijske kutlure. Zagreb : Golden marketing, 2002. Str. 69–83; 114–139. Stipanov, Josip. <i>Knjižnice i društvo</i>. Zagreb : Školska knjiga, 2010. Poglavlje: Od Francuske revolucije do Prvog svjetskog rata. Str. 204–236 Šojat-Bikić, Maja. Modeliranje digitalnih zbirki i digitalnih proizvoda: sadržajno-korisnički aspekt komuniciranja kulturne baštine u digitalnom obliku. // <i>Muzeologija</i> 50(2013). Str. 186–206 Stipčević, Aleksandar. <i>Povijest knjige</i>. 2. prošireno i dopunjeno izd. Zagreb : Matica hrvatska, 2005. Str. 9–48; 53–62; 67–156 Stipčević, Aleksandar. <i>Sudbina knjige</i>. Lokve : Naklada Benja, 2000. Škiljan, Dubravko. <i>Pogled u lingvistiku</i>. 4. izmijenjeno izd. Rijeka : Naklada Benja, 1994. Poglavlje: Komunikacija i društvo. Str. 195–201. Šola, Tomislav. <i>Javno pamćenje: čuvanje različitosti i mogući projekti</i>. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 2019. Dostupno na: https://openbooks.ffzg.unizg.hr/index.php/FFpress/catalog/view/25/33/951-2 Šola, Tomislav. <i>Opća teorija baštine ili prolog za heritologiju // II simpozij etnologa konzervatora Hrvatske i Slovenije – Zaštita i očuvanje tradicijske kulturne baštine / Mlinar, Ana (ur.)</i>. Zagreb: Ministarstvo kulture republike Hrvatske, Konzervatorski odjel, 2003. str. 261–276 Tomić, Marijana. <i>Hrvatskoglagoljski brevijari na razmeđu rukopisne i tiskane baštine</i>. Zagreb : Naklada Ljevak, 2014. Str. 22–36; 50–71. Žagar, Mateo. <i>Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova</i>. Zagreb : Matica hrvatska, 2007. (Poglavlje: Pisanje i čitanje u srednjem vijeku, str. 117–238)
Dodatna literatura	Badurina, Anđelko. <i>Iluminacija knjiga u Hrvatskoj u 15. i 16. stoljeću</i>. // <i>Slovo</i> 34(1984), str. 219 – 223. Dostupno na: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=1389 (Pristup: 2012-03-12) Burke, Peter. <i>Što je kulturalna povijest?</i>. Zagreb : Antibarbarus, 2006. Str. 61–85 (Poglavlje 4. : Nova paradigma?) Burke, Peter. <i>Očevid : upotreba slike kao povijesnog dokaza</i>. Zagreb : Antibarbarus, 2003. Str. 85–108 (Poglavlje 5. : Materijalna kultura kroz slike) Čunčić, Marica. <i>Oči od slnca, misal od oblaka : izvori hrvatske pisane riječi</i>. Zagreb : Školska knjiga, 2003. Darnton, Robert. <i>What is the history of books?</i> // <i>The Book History Reader</i> / ed. by David Finkelstein and Alistair McCleery. London; New York : Routledge, 2006. Str. 9–26 Eagleton, Terry. <i>Ideja kulture</i>. Zagreb: Jesenski & Turk, 2002. Str. 7–42. Eagleton, Terry. <i>Teorija i nakon nje</i>. Zagreb: Algoritam, 2005. Galić, Pavao. <i>Povijest zadarskih tiskara</i>. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1979. Glavan, Daniel; Ivan Sršen. <i>Povijest zagrebačkih knjižnica : kulturnopovijesni uvod</i>. Zagreb : Fortuna, 2010. Hercigonja, Eduard. <i>Tropismena i trojezična kultura hrvatskoga srednjovjekovlja</i>. Zagreb : Matica hrvatska, 2006. (odabrana poglavlja) <i>Iz povijesti hrvatskoga knjižarstva</i> / priredili Ivan Berislav Vodopija, Ivana Mandić Hekman. – Zagreb : Ex libris, 2009. Klaić, Vjekoslav. <i>Knjižarstvo u Hrvata</i>. Zagreb : St. Kugli, 1922. Malbaša, Marija. <i>Povijest tiskarstva u Slavoniji</i>. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1978.

	Nazor, Anica. Ja slovo znajući govorim : knjiga o hrvatskoj glagoljici. Zagreb : Erasmus naklada, 2008. Paro, Frane. Nevidljiva tipografija. Zagreb : Katedra čakavskog sabora Roč, 2012. Str. 29–39. Rojnić, Matko. Nacionalna i sveučilišna biblioteka. Zagreb : Tisak Kr. zemaljske tiskare, 1913. Sečić, Dora. Ivan Kostrenčić : prvi hrvatski sveučilišni bibliotekar. Lokve : Naklada Benja, 2000. Stipčević, Aleksandar. O važnosti sustavnog proučavanja povijesti knjižnica u Hrvatskoj // Stručni skup Iz povijesti naših knjižnica, Daruvar, 16. studenog 2007. : zbornik radova / uredili Zorka Renić i Ilija Pejić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Str. 1–4 Stručni skup Iz povijesti naših knjižnica, Daruvar, 16. studenog 2007. : zbornik radova / uredili Zorka Renić i Ilija Pejić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2009. Žagar, Mateo. Glagoljica i ćirilica – povijesna hrvatska pisma. // Hrvatska slavistička škola Dostupno na: http://www.hrvatskiplus.org/prilozi/dokumenti/anagram/Zagar_Glagoljica.pdf									
Mrežni izvori	• mrežne stranice hrvatskih i međunarodnih AKM ustanova • mrežne stranice hrvatskih i međunarodnih projekata vezanih uz očuvanje i prezentaciju kulturne baštine • mrežne stranice hrvatskih i međunarodnih ustanova, društava, udruga i drugih tijela vezanih uz evidenciju, očuvanje, prezentaciju i istraživanje kulturne baštine mrežno dostupni filmovi o europskoj i svjetskoj usmenoj i pisanoj kulturi									
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit									
	☐ završni pismeni ispit	☒ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit		☐ praktični rad i završni ispit				
	☐ samo kolokvij/zadaci	☒ kolokvij / zadaci i završni ispit	☒ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici				
Način formiranja završne ocjene (%)	npr. 50% kolokvij, 50% završni ispit									
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	ispod 59% (119 bodova)		nedovoljan (1)							
	60 – 67 % (120-134 bodova)		dovoljan (2)							
	67.5-79 % (135-159 bodova)		dobar (3)							
	80-89 % (160-179 bodova)		vrlo dobar (4)							
	90-100 % (180-200 bodova)		izvrstan (5)							
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo									
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“. Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]									

	Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povrjedu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na: - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>. U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI računi. /izbrisati po potrebi/ Upute za izradu seminarskih radova: - seminarski rad nosi 40 bodova; 24 bodova (60%) potrebno za prihvaćanje rada - tema seminarskog rada izabire se prema nastavnim jedinicama predavanja, u dogovoru s nastavnikom - seminarski rad se izlaže usmeno, u unaprijed određenom terminu - usmeno izlaganje uključuje pripremljenu prezentaciju (animiranu prezentaciju sa slikovnim materijalima, snimljen film ili koja druga tehnika <i>digitalnog storytellinga</i>) čiji je obvezni dio navođenje korištene literature (najmanje 3 članka/knjige i internetski izvori prema potrebi) prema Uputama za citiranje literature - literatura: ispitna i izborna; pronalaženje literature izvan popisa dodatno se boduje (izvori poput wikija i nerecenziranih web članaka ne prihvaćaju se) - ocjenjivanje rada: odabir teme, razrada teme, struktura prezentacije, upotreba stručnih izraza i pravopis/pravogovor, korištena literatura
--	---